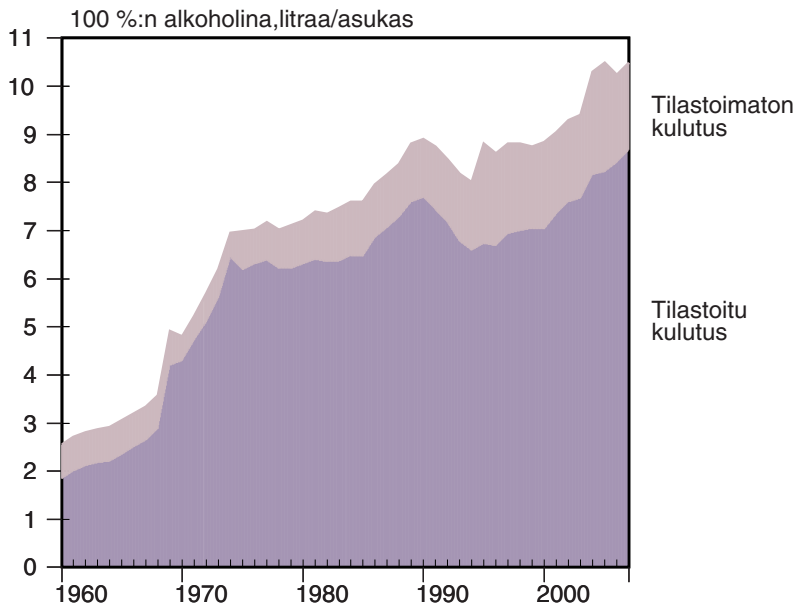

TASKUMATTI 2008

Tilastotietoa alkoholista ja huumeista

Lukijalle

Taskumatti 2008 sisältää keskeisimmät päihdetilastot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä antaa tietoa Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Yksityiskohtaisempaa tietoa päihdeistä löytyy Stakesin verkkosivuilta (www.stakes.fi), Stakesin Päihdetilastollisesta vuosikirjasta (SVT) (julkaistaan Stakesin verkkosivuilla syksyllä 2008) ja Sotkanet-verkkopalvelusta (www.sotkanet.fi).

Taskumatin tiedot on tuottanut Stakestieto, joka ylläpitää ja kehittää alan kansallisia tilastoja ja rekistereitä sekä käsittelee, muokkaa ja välittää tietoa käyttäjien tarpeeseen.

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

Puh. (09) 39671

Internet: <http://www.stakes.fi>

PL 220, 00531 Helsinki

Lukijalle	1
SISÄLLYS	2
Alkoholijuomien kokonaiskulutus vuonna 2007 100 %:n alkoholina asukasta kohden	4
Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus vuonna 2007	4
Alkoholijuomien kulutus 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohden vuosina 1998-2007	5
Alkoholijuomien kulutuksen rakenne 100 %:n alkoholina vuosina 1998-2007	5
Alkoholijuomien kulutus maakunnittain 100 %:n alkoholina asukasta kohden vuonna 2007	6
Alkoholijuomien kulutuksen kehitys Pohjoismaissa 100 %:n alkoholina asukasta kohden	7
Alkoholijuomien kulutuksen rakenne Pohjoismaissa 100 %:n alkoholina	7
Raittiiden osuudet vuosina 1968-2006, %	8
Riski- ja humalajuominen vuosina 2003-2005	8
Alkoholin käytön useus vuosina 1968 ja 2006	9
Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18 vuotiaat vuonna 2007	9
Koululaisten päihdekokeilut ja käyttö vuosina 1995, 1999, 2003 ja 2007	10
Joskus kannabista kokeilleet tai käyttäneet vuosina 1998, 2002, 2004 ja 2006	10
Kannabiksen kokeilu/käyttö ikäryhmittäin vuosina 1998, 2002 ja 2006	11

Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien osuus vuonna 2005	11
Kannabiksen kokeilu/käyttö eräissä EU-maissa ja Norjassa . .	12
Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 2003 ja 2007	13
Päihdehuollon erityispalvelujen asiakkaat vuosina 2000, 2004-2006	13
Päihde-ehtoiset hoitojaksot	14
Päihde-ehtoiset kuolemat	15
Huumausainerikollisuus	15
Suomessa takavarikoituja huume-eriä (kg)	15
Päihtyneenä säilöönnotetut	16
Liikennejuopumus	16
Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet	16
Väkivaltarikollisuus	16
Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 2005-2007 . .	17
Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina vuonna 2007	18
Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksit 2000=100	19
Alkoholivero esimerkkijuomista 1.3.2004 alkaen	19
Alkoholijuomien myyntiverkosto	20
Valtion alkoholitulot	20
Kuluttajien alkoholimenot	20
Alkoholijuomien kulutus ja haitat vuosina 1969-2007	21
Lähteet	22

ALKOHOLIJUOMIEN KOKONAISKULUTUS VUONNA 2007 100 %:N ALKOHOLINA ASUKASTA KOHDEN

	Litraa	Koskenkorva- pulloina 0,5 l	Keskiolut- pulloina 0,33 l
Tilastoitu kulutus	8,7	46	593
Tilastoimaton kulutus	1,8	9	123
Kulutus yhteensä	10,5	55	716

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN TILASTOIMATON KULUTUS VUONNA 2007

	100 %:n alkoholina milj. litraa
Kotivalmistus	0,3
Turistialkoholi	7,0
Ulkomailla nautittu	1,7
Laiton valmistus ja salakuljetus	0,5
Yhteensä	9,5
Asukasta kohden, litraa	1,8

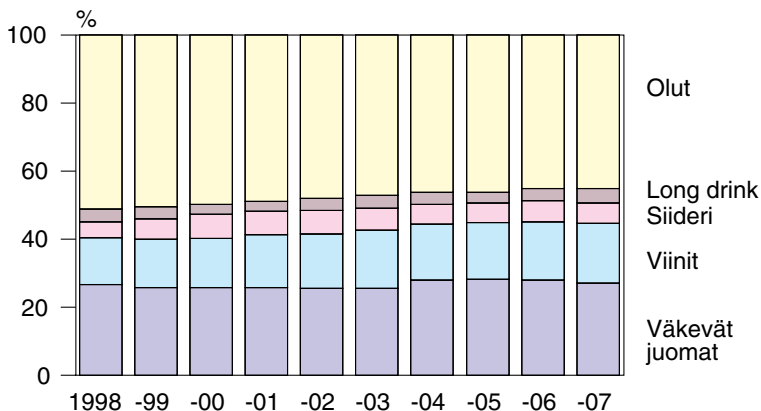
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUS 15 VUOTTA TÄYTTÄNYTTÄ ASUKASTA KOHDEN VUOSINA 1998–2007

Vuosi	Väkevät juomat litraa	Viinit	Siiderit	Long drink-juomat	Oluet	Yhteensä litraa à 100 %
1998	6,3	9,9	8,6	5,6	95,3	8,6
1999	6,1	10,1	11,2	4,9	94,5	8,6
2000	6,2	10,3	12,6	4,3	92,6	8,6
2001	6,5	11,3	13,2	4,2	94,8	9,0
2002	6,6	12,1	13,4	5,6	95,9	9,2
2003	6,6	12,9	12,6	6,1	94,8	9,3
2004	7,8	12,9	12,2	5,9	99,2	9,9
2005	8,0	13,1	12,2	5,9	99,7	10,0
2006	8,2	13,6	13,1	7,0	99,4	10,1
2007	8,1	14,3	13,6	8,5	102,5	10,5

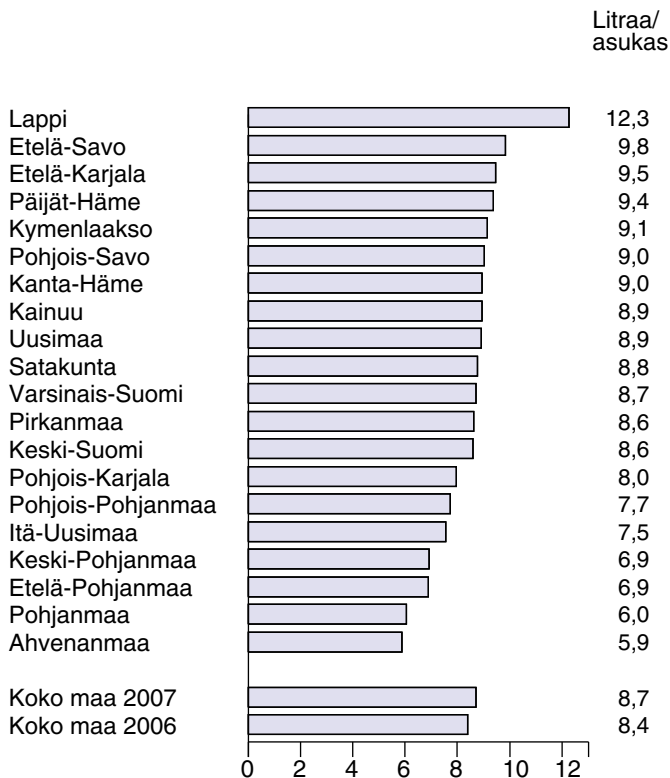
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUKSEN RAKENNE 100 %:N ALKOHOLINA VUOSINA 1998–2007

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUS MAAKUNNITTAIN 100 %:N ALKOHOLINA ASUKASTA KOHDEN VUONNA 2007

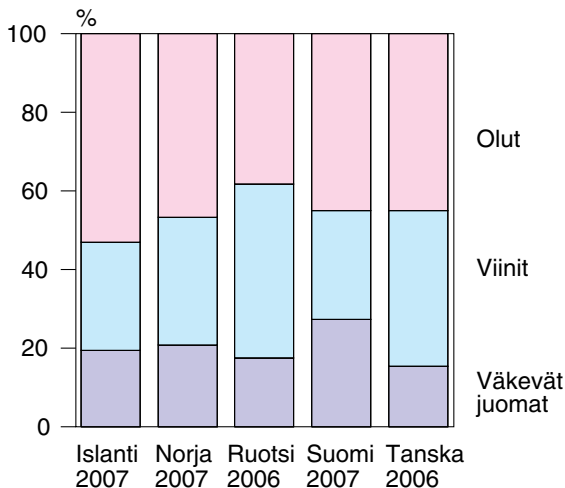
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUKSEN KEHITYS POHJOISMAISSA 100 %-N ALKOHOLINA ASUKASTA KOHDEN

	Litraa				
	1970	1980	1990	2000	2007
Grönlandi	9,7	9,1
Islanti	3,2	3,9	3,9	4,7	6,0
Norja	3,6	4,6	4,1	4,5	5,3
Ruotsi	5,8	5,4	5,3	5,0	5,6 (2006)
Suomi	4,3	6,3	7,7	7,0	8,7
Tanska	6,8	9,4	9,7	9,5	9,0 (2006)

Lähde: Pohjoismainen alkoholitilasto, Stakes.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUKSEN RAKENNE POHJOISMAISSA 100 %-N ALKOHOLINA

Lähde: Pohjoismainen alkoholitilasto, Stakes.

RAITTIIDEN OSUUDET VUOSINA 1968–2006, % 15–69-vuotiaat

	Miehet	Naiset	Yhteensä
1968	12	39	26
1976	8	18	13
1984	12	27	20
1992	10	17	14
2000	8	9	9
2004 ¹⁾	7	9	8
2006	10	13	12

1) Tiedonkeruumenetelmä muuttunut vuonna 2004.

Lähteet: Juomatapatutkimukset 1968-2000; Päihdetutkimukset 2004-2006, Stakes.

RISKI- JA HUMALAJUOMINEN VUOSINA 2003–2005 Päiviä vuodessa

	Riskijuominen ¹⁾			Humalajuominen ²⁾		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Kaikki	24	26	23	7	8	6
miehet	32	34	30	10	11	10
naiset	17	18	16	3	4	3
Miehet						
15-29 vuotta	29	25	29	14	14	11
30-49 vuotta	32	31	30	9	10	10
50-69 vuotta	33	42	31	8	12	9
Naiset						
15-29 vuotta	17	16	19	5	6	6
30-49 vuotta	18	20	18	3	6	2
50-69 vuotta	17	17	11	3	1	1

1) miehet vähintään 6 annosta, naiset vähintään 4 annosta.

2) alkoholinkäyttö "niin, että tuntui oikein toden teolla".

Lähteet: Alkoholipaneelitutkimukset 2003-2005, Stakes.

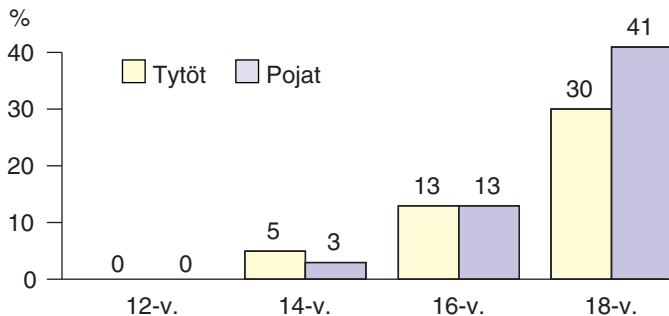
ALKOHOLIN KÄYTÖN USEUS VUOSINA 1968 JA 2006 15–69-vuotiaat

	Miehet		Naiset	
	1968	2006	1968	2006
	%		%	
Vähintään neljä kertaa viikossa	4	12	1	4
Pari kertaa viikossa	12	21	2	13
Kerran viikossa	18	17	5	16
Kerran pari kuukaudessa	33	26	21	32
Harvemmin	20	13	31	21
Raitis	12	10	39	13

Tiedonkeruumenetelmä muuttunut vuonna 2004.

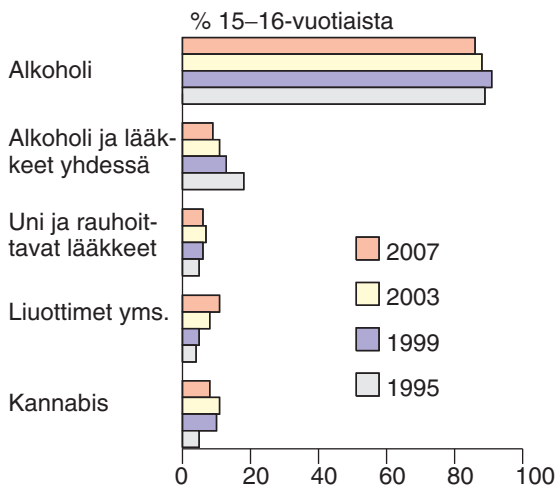
Lähteet: Juomatapatutkimus 1968; Päihdetutkimus 2006, Stakes.

ALKOHOLIA VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA JUOVAT 12–18-VUOTIAAT VUONNA 2007

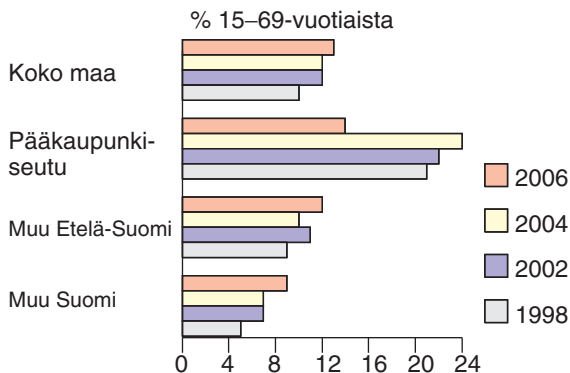
Lähde: Nuorten terveystapatutkimus, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos.

KOULULAISTEN PÄIHDEKOKOILUT JA KÄYTTÖ VUOSINA 1995, 1999, 2003 JA 2007

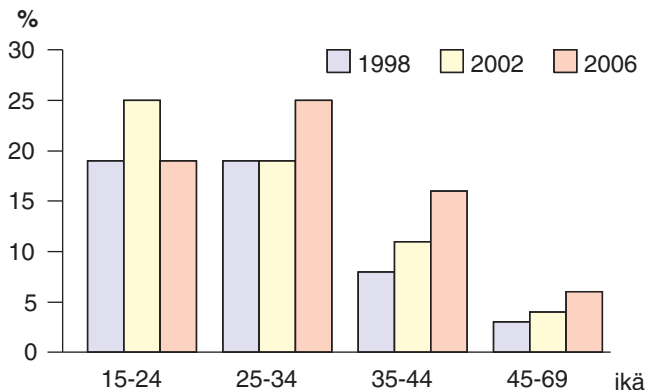
Lähteet: ESPAD 1995, 1999, 2003 ja 2007, Stakes.

JOSKUS KANNABISTA KOKEILLEET TAI KÄYTTÄNEET VUOSINA 1998, 2002, 2004 JA 2006

Lähteet: Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004 ja 2006, Stakes.

KANNABIKSEN KOKEILU/KÄYTTÖ IKÄRYHMITTÄIN VUOSINA 1998, 2002 JA 2006

Lähteet: Päihdetutkimus 1998, 2002 ja 2006, Stakes.

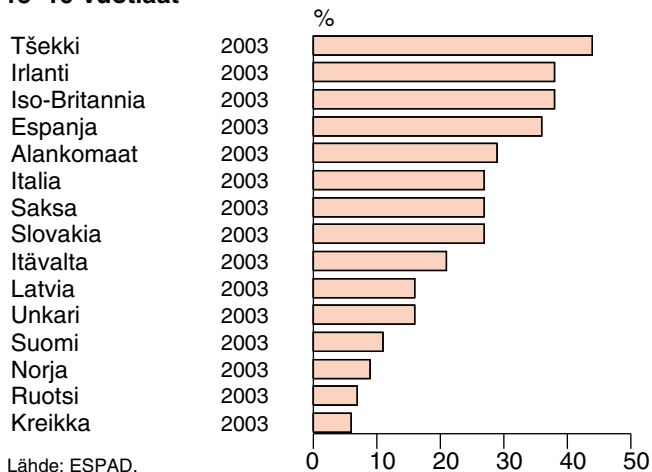
AMFETAMIININ JA OPIAATTIEN KÄYTTÄJIEN OSUUS VUONNA 2005

	%
Kokonaisarvio	0,5 – 0,7
Miehet	0,7 – 1,0
Naiset	0,2 – 0,3
15–24 vuotiaat	0,6 – 1,0
25–34 vuotiaat	0,7 – 0,9
35–54 vuotiaat	0,3 – 0,5
Amfetamiinin käyttäjät	0,4 – 0,7
Opiaattien käyttäjät	1,1 – 0,2

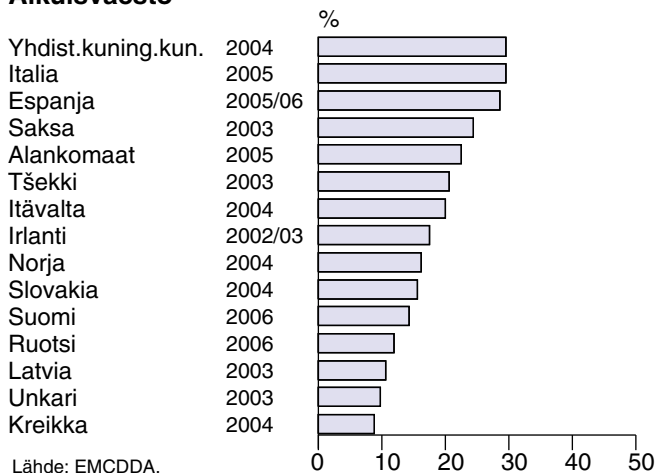
Lähde: Partanen, P. (ym.) 2007.

KANNABIKSEN KOKEILU/KÄYTTÖ ERÄISSÄ EU-MAISSA JA NORJASSA

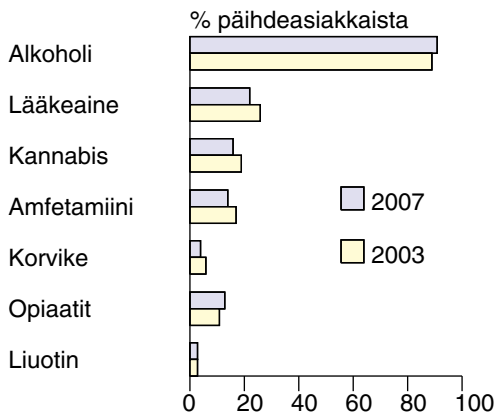
15–16-vuotiaat

Aikuisväestö

SOSIAALI-JA TERVEYDENHUOLLON PÄIHDE- ASIAKKAAT VUOSINA 2003 JA 2007

Lähteet: Päihdetapauslaskenta 2003, 2007, Stakes.

PÄIHDEHUOLLON ERITYISPALVELUJEN ASIAKKAAT VUOSINA 2000, 2004–2006

	2000	2004	2005	2006
A-Klinikat	42 115	42 977	42 775	44 443
Nuorisoasemat	5 601	5 274	5 939	5 803
Katkaisuhoitoasemat	10 136	10 091	9 641	10 569
Kuntoutuslaitokset	6 927	6 848	7 152	6 979
Asumispalvelut	3 833	3 652	3 809	3 820
Ensisuojat	1 090	1 386	1 291	1 258

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus.

PÄIHDE-EHTOISET HOITOJAKSOT

	1997	2000	2005	2006 ¹⁾
Alkoholin käyttöön liittyvä sairaalahoito: pää- tai sivusairautena				
Alkoholiriippuvuus	11 725	11 253	10 283	9 922
Haimasairaudet	2 224	2 385	2 282	2 252
Maksasairaudet	2 676	2 870	4 545	4 522
Alkoholimyrkytykset	462	468	521	567
Päihtymistila	8 363	10 059	10 986	10 712
Muut alkoholisairaudet	7 885	7 162	8 297	8 488
Yhteensä	33 335	34 197	36 914	36 463

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. Stakes.

	1997	2000	2005	2006 ¹⁾
Huumeiden käyttöön liittyvä sairaalahoito: pää- tai sivusairautena				
Päihtymistila	575	794	647	665
Elimelliset aivo- oireyhtymät	1 067	1 111	714	702
Riippuvuus				
Huumausaineet	407	916	816	946
Muut	1 128	1 862	1 805	1 764
Myrkytykset				
Huumausaineet	147	188	114	141
Muut	3 538	3 709	4 074	4 291
Muut	266	428	555	507
Yhteensä	7 128	9 008	8 725	9 016

¹⁾ Ennakkotieto

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. Stakes.

PÄIHDE-EHTOISET KUOLEMAT

	1999	2004	2005	2006
Alkoholin käytön seur. kuolleet	2473	2850	3035	3049
Alkoholisairaus tai -myrkytys siitä:	1425	1866	2033	2032
alkoholimyrkytykset	535	616	561	587
maksakirroosi	497	831	976	978
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet	1003	966	978	1001
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet	45	18	24	16
Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella	140	176	175	183

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus.

HUUMAUSAINERIKOLLISUUS

	1990	2000	2005	2006
Tuomiot, joissa vähintään yhdeksi syyksi lueteltu huumausainerikos ¹⁾	1094	6789	10472	9637
Huumausainerikokset	2270	13445	14425	13317

¹⁾ V. 2001 lähtien lukuun sisältyvät huumausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistusmääräykset.

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.

SUOMESSA TAKAVARIKOITUJA HUUME-ERIÄ (kg)

	1990	2000	2005	2006
Hasis	71,2	197	431	283
Marihuana	0,6	14	43	33
Amfetamiini	1,4	78	117	129
Kokaiini	0,0	39	1,2	6,5
Heroiini	0,0	6	52	0,2
Khat	-	348	2562	3283
Subutex (kpl)	-	12951	24478	22979
LSD (kpl)	39	2355	451	171
Ekstaasi (kpl)	-	87393	52210	39185

Lähde: Keskusrikospoliisi.

PÄIHTYNEIDEN SÄILÖÖNOTOT

	1990	2000	2006	2007
Yhteensä	142851	96944	99559	97726

LIIKENNEJUOPUMUS

	1990	2000	2006	2007
Rattijuopumus ja huumaantuneena ajaminen	12203	9400	11223	12519
Törkeä rattijuopumus	17556	13383	14542	15025
Muu liikennejuopumus	612	412	461	368
Yhteensä	30371	23195	26226	27912

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.

TIELIIKENNEONNETTOMUUKSISSA KUOLLEET JA LOUKKAANTUNEET

	1990	2000	2005	2006
Yhteensä, lkm	13407	8904	9362	8916
alkoholitapauksissa				
lukumäärä	2188	1285	1343	1229
%	16,3	14,4	14,3	13,8
muissa päihdetapauksissa				
lukumäärä	17	127	86	115
%	0,1	1,4	0,9	1,3

Tilastointimuutos vuonna 2003.

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus.

VÄKIVALTARIKOLLISUUS

	1990	2000	2006	2007
Tappo	122	109	74	69
Törkeä pahoinpitely	2358	1972	2056	2385
Pahoinpitely	15756	18424	20461	22648
Lievä pahoinpitely	2534	7424	8368	9601
Yhteensä	20770	27929	30959	34703

Lähde Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.

ALKOHOLIJUOMIEN MYYNTI JUOMARYHMITTÄIN VUOSINA 2005–2007

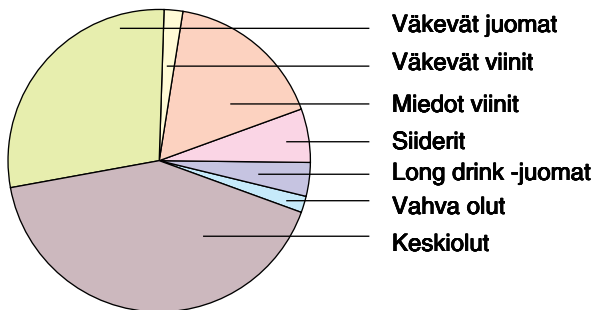
Juomaryhmä	2005	2006	2007
	Tuhatta litraa		
Väkevät juomat	34 641	35 754	35 864
Maustamattomat viinat	20 325	20 415	20 316
Maustetut viinat	2 121	2 187	2 184
Hedelmäviinat	53	50	55
Konjakit ja brandyt	3 561	3 696	3 666
Viskit	2 252	2 333	2 410
Rommit	951	959	981
Liköörit ja punssit	3 956	4 278	4 625
Katkerot	437	435	420
Juomasekoitus ¹⁾	983	1 401	1 207
Väkevät viinit	4 927	4 715	4 572
Miedot viinit	52 182	54 859	58 339
Punaviinit	25 572	27 306	29 656
Roseviinit	523	567	776
Valkoviinit	19 623	20 303	20 580
Kuohuviinit	3 268	3 738	4 526
Muut miedot viinit	3 197	2 945	2 800
Siiderit	52 872	57 446	59 700
Long drink -juomat	25 443	30 422	37 253
Vahva olut	23 246	22 614	21 179
Keskliolut	410 317	412 342	430 524
Yhteensä 100 %:n alkoholina	43 265	44 382	46 053

1) valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholijuomaa.

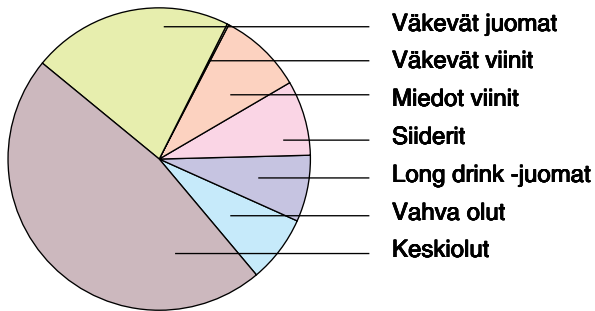
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN MYYNTI 100 %:N ALKOHOLINA VUONNA 2007

Vähittäismyynti, litraa

Toimitukset anniskeluun, litraa

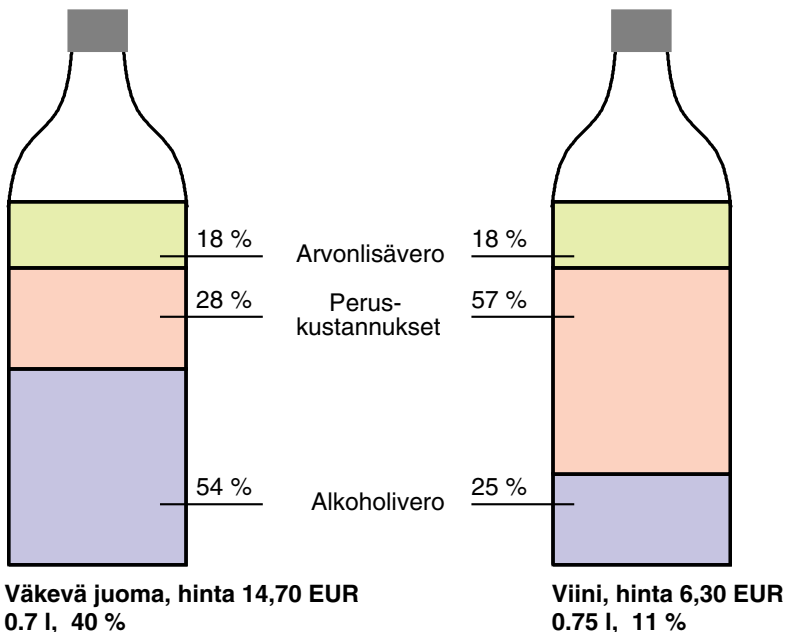
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUKSEN REAALIHINTA- INDEKSIT 2000=100

Vuosi	Väkevät juomat	Viinit	Siiderit	Long drink-juomat	Olut	Yhteensä
2002	98	96	103	102	101	101
2003	97	97	104	102	103	102
2004	77	94	100	96	95	92
2005	73	93	99	95	93	90
2006	73	92	99	95	93	89
2007	72	91	97	95	91	88

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksit. SVT. Stakes.

ALKOHOLIVERO ESIMERKKIJUOMISTA 1.3.2004 ALKAEN

Lähde: Stakes.

ALKOHOLIJUOMIEN MYYNTIVERKOSTO

	1990	2000	2006	2007
Alkon myymälöitä	240	275	331	338
Alkon tilauspalvelupisteet	.	124	136	130
Vähittäismyyntipaikat	6 706	7 348	6 398	6 229
A- ja B-ravintolat	2 560	4 904	5 688	5 842
C-ravintolat	3 128	4 050	2 706	2 524
Tilaviini- ja sahtimyymlät	.	49	48	47

Lähde: STTV.

VALTION ALKOHOLITULOT

	1990	2000	2006	2007 ^{*)}
Käyvin hinnoin				
Valtion alkoholitulot milj.euroa	1 968	1 882	1 701	1 782
Osuus valtion verotuloista %	8,4	5,0	4,2	4,1
Vuoden 2007 hinnoin				
Valtion alkoholitulot milj.euroa	2 621	2 084	1 743	1 782

Lähde: Stakes.

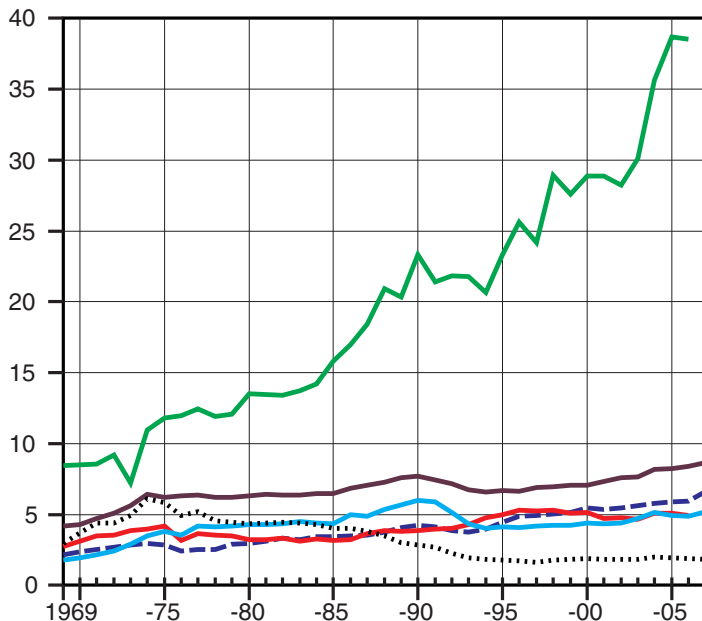
KULUTTAJIEN ALKOHOLIMENOT

	1990	2000	2006	2007 ^{*)}
Käyvin hinnoin				
Alkoholimenot asukasta kohden euroa	632	677	743	773
Osuus yksityisistä kulutusmenoista %	7,1	5,4	4,6	4,5
Vuoden 2007 hinnoin				
Alkoholimenot asukasta kohden euroa	842	750	761	773

*) ennakkotieto

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus.

ALKOHOLIJUOMIEN KULUTUS JA HAITAT VUOSINA 1969–2007

- Alkoholikuolleisuus 100 000 asukasta kohti
- Kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
- - - Väkivaltarikokset 1000 asukasta kohti
- Alkoholisairastavuus 1000 asukasta kohti
- Rattijuopumus 1000 asukasta kohti
- ⋯ Päihtyneiden säilöönotot 100 asukasta kohti

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. Stakes; Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.

Lähteet

- Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes, STTV
Alkoholijuomien hintaindeksit. SVT. Stakes.
Alkoholipaneelitutkimukset 2003-2005, Stakes.
EMCDDA. <http://www.emcdda.europa.eu>
ESPAD 1995, 1999, 2003 ja 2007, Stakes.
Juomatapatutkimukset 1968-2000, Stakes.
Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus.
Keskusrikospoliisi. <http://www.poliisi.fi/poliisi/krp/home.nsf>
Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus.
Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus.
Nuorten terveystapatutkimus, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos.
Partanen, P. ym. 2007. (Päivi Partanen, Pekka Hakkarainen, Arto Hankilanoja, Kristiina Kuussaari, Sanna Rönkä, Mika Salminen, Timo Seppälä, Ari Virtanen, Amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2005. Yhteiskuntapolitiikka 72 (2007):5
Pohjoismainen alkoholitilasto, Stakes.
Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus.
Päihdetapauslaskenta 2003, 2007, Stakes.
Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004 ja 2006, Stakes.
STTV. <http://www.sttv.fi>
Terveystieteen tutkimuslaitos. SVT. Stakes.
Tieliihkonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus.
- Tilastokeskuksen tiedot, ks.
http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/databasetree_fi.asp
- Tietoja myös
Päihdetilastot,
<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/Paihteet/index.htm>
- SOTKANet,
<http://uusi.sotkanet.fi/portal/page/portal/etusivu>